ודלמא מלקות חמור · היה מלי לשטיי מסתברא מיתה חמורה שכן ניתנה לאנשי עיר הנידחת כדאמרי' בפ"ד מיתות (סנהדרין כ:) **אילמלי** נגדוה לחנניה מישאל ועזריה הוו פלחי לצלמא (נדרים מח:) כשהוציאו אותן ר"ע אמר: "כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה אימתי יבא לידי ואקיימנו בכל נפשך" אלמא משמע "בכל נפשך" מיירי אפי' היו מייסרין את האדם ביסורין קשין דומיא דר' עקיבא שהיו מסרקין בשרו במסרקי ברזל וכ"ש לענודי ואור"מ דאותו גלס לא היה עבודת כוכבים ממש אלא היה עשוי לכבוד המלך ואעפ"כ היה בו קידוש השם ולכך מסרו עצמן למיתה והייטו דכתיב (דניאל ג) "לא אלהך לא פלחין ולצלם דהבא די הקימת לא נסגדן" משמע שהצלם לא היה תופס בתלהות ומיהו "פלחו לצלמא" משמע שהצלם היה עבודת כוכבים מדקאמר פלחו*:

דלמא בשוגג ונקה מגלות · תימה לר"י היכי שייך גלות אם מת אחר שהשוגג ב' או שלשה ימים הא אמריקן במי שאחזו (גיטין ע: ושם) שהיו בו שנים או רוב שנים הרי זה אינו גולה דהייינו שמת הרוח בגבלתו וטעמא דגבי גלות אשכחן מילי טובא דפטור גלות דרך עלייה דגבי מיתה אין חילוק בין דרך עלייה לדרך ירידה הכי נמי גבי גלות בעינן שיעות מיד כדכתיב ויפל עליו ויעות משמע מיד ואע"ג דגבי מיתה נמי כתיב מכה איש ומת וי"ל דמשכחת לה בביתה דשיעת דלא חייישינן שמא הרוח בגבלתו כדאמרינן התם אי נמי דוקא בשהיו בו רוב שנים חייישינן שמא הרוח בגבלתו דבקל הרוח מבגבלו אבל בשאר מבנות אין הרוח מזיק כל כך שיכולין לשמור יפה מבגבול רוח לכרוך על המכה שוב דבר וא"ת היכי מיתוקם קרא בשוגג הא כתיב שבת בקרא רק שבתו יתן וגו' ובשוגג לא מיחייב כדאמרינן בס"פ כילד הרגל (נ"ק מו: ושם) דמרבה מפלגא תחת פלגא לחייב על השוגג כמזיד נזק אבל לא ד' דברים וי"ל דמשכחת לה בהוסיף לו רלועה אחת דאמר בהמניה (שם נב:) דגולה ואם לא מת חייב בד' דברים ולא דמי לשאר שוגג או כגון שנכנס לחטוטו של נגר (שלא) ברשות דמוכח התם לרב פפא דשייך ביה גלות וד' דברים או נפל מן הגג ברוח מזויה דחייב בד' דברים כדאמרי' בסוף כילד הרגל (שם כז:) ומסתברא דאם מת דגולה ועוד לאפשר דהוי שוגג על המיתה ומזיד על החבלה*: **גנב** שור הנסקל וטבחו משלם תשלומי ד' וה' · תימה דתיקשי מהכא לרים לקיש דאמר בפ' מרובה (שם עז: ושם) כל היכא דליתיה במכירה ליתיה בטביחה והכא שור הנסקל ליתיה במכירה וי"ל דהתם קדשים המיוחדים לגיהנם כלל במכירה אבל שור הנסקל אם יתכרנו לעובד כוכבים אין תופס דמיו ולר"מ שאומר דאין שור הנסקל אסור מחיים ניחא: **לאו** משום דלא מיחייב כו' · אע"ג דהכא אפי' לגאת ידי שמים אינו חייב דדוקא בממון הוא דאמר רבא בהשוכר את הפועלים (ב"מ לא: ושם) אתגן אסרה תורה אפי' בא על אמו דמיחייב בכא לגאת ידי שמים אבל קנס לא מיחייב אלא ע"פ ד' כדאמרי' אשר ירשיעון אלהים פרט למרשיע עצמו מ"מ ניחא דכיון שהיה רצוי להתחייב אם לא היה מתחייב בגופו מתחייב ממון אמון ע"י שליח כיון שאינו מתחייב בגופו: מכירה אי אפשר אלא ע"י אחר שהלוקח ממנו: **אחת אשור**: מלי למכתב יאסלם בשור: **עבד איהו לא מיחייב** · הא מיקטיל: **לאו משום דלא מיחייב הוא** · דחיובא רמיא עליה אלא משום דקם ליה בדרבה מיניה:

רבי

תורה אור

דלמא מלקות חמור דאמר רב אילמלי נגדוה לחנניה מישאל ועזריה פלחו לצלמא? א"ל רב סמא בריה דרב אסי לרב אשי ואמרי לה רב סמא בריה דרב אשי לרב אשי ולא שני לך בין הכאה שיש לה קצבה להכאה שאין לה קצבה אתקוט לה רב יעקב מנהר פקוד. הניחא לרבנן דאמרי נפש ממש אלא לרבי דאמר ממון מאי איכא למימר? אלא אמר רב יעקב מנהר פקוד משמיה דרבא הכא אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה" כי תעלה על דעתך שזה מהלך בשוק וזה נהרג "אלא מלמד שחובשין אותו ואי מית קטלינן ליה, ואי לא מית "שבתו יתן ורפא ירפא", היכי דמי: אי דלא אתרו ביה אמאי מיקטיל אלא פשיטא דאתרו ביה ומותרה לדבר חמור מותרה לדבר הקל ואמר רחמנא "שבתו יתן ורפא ירפא" אתקוט לה רב אשי ממאי דמותרה לדבר חמור הוי מותרה לדבר הקל דלמא לא הוי נאם חמצא לומר הוי ממאי דמיתה חמורה דלמא מלקות חמור דאמר רב אילמלי נגדוה לחנניה מישאל ועזריה פלחו לצלמא א"ל רב סמא בריה דרב אסי לרב אשי ואמרי לה רב סמא בריה דרב אשי לרב אשי ולא שני לך בין הכאה שיש לה קצבה להכאה שאין לה קצבה אתקוט לה רב מרי ממאי דבמזיד ונקה מקטיל א"ל דלמא בשוגג ונקה מגלות קשיא: ריש לקיש אמר הא מני רבי מאיר היא דאמר לוקה ומשלם, א"ל רבי מאיר אפי' ברו נמי, וכי תימא ר' מאיר לוקה ומשלם אית ליה מת ומשלם אית ליה ולא והתניא גנב וטבח בשבת, גנב וטבח לעבודת כוכבים, גנב שור הנסקל וטבחו משלם תשלומי ארבעה וחמשה דברי רבי מאיר וחכמים פוטרין הא איתמר עלה אמר רבי יעקב א"ר יוחנן ואמרי לה אמר רבי ירמיה אמר ר' שמעון בן לקיש ר' אבין ורבי אילעא וכל חבורתא משמיה דרבי יוחנן אמרי: בטובח על ידי אחר וכי זה חוטא וזה מתחייב? אמר רבא אמר רחמנא וטבחו או מכרו מה מכירה על ידי אחר אף טביחה על ידי אחר, דבי רבי ישמעאל תנא "לרבות את השליח" דבי חזקיה תנא "תחת" לרבות את השליח מתקיף לה מר זוטרא מי איכא מידי דאילו עבד איהו לא מיחייב ועביד שליח ומחייב? איהו לאו משום דלא מיחייב אלא משום דקם ליה בדרבה מיניה, אי בטובח על ידי אחר מאי טעמייהו דרבנן דפטרי? מאן חכמים רבי

גדוה · יסורין: **ונקה שני לך כו'** · יסורי המלכות הכאה שאין לה קצבה היא אבל מלקות יש לה קצבה ארבעים: **פליחא לרבנן דאמרי** · בסנהדרין באלו הן הנשרפים (עמ' ב) יתכוון להרוג את זה והרג את זה חייב והאי ונתה נפש ממש קאמר אית ליה מת ומשלם דאיכא בשתרו בו ולמילף דאע"ג דאיכא התראה ענש ממון כשאין שם מיתה: **אלא לרבי דאמר** · התם יתכוון להרוג את זה והרג את זה' אינו נהרג אלא משלם דמי האשה ליורשיה אם כן אפשר לאוקמי קרא בשלא התרו בו ומשום הכי יש אסון משלם דמי ולדות ולא יש אסון משלם דמי אשה אבל אתרו ביה אימא לך לוקה ואינו משלם: **מאי איכא למימר** · איכא תיתי מוכיח בחבירו לתשלומין ואף כשהתרו בו: **על משענתו** · כדמתרגמינן "על בוריו" שעשה לכחו ולאיתנו הראשון: **אלא מלמד שחובשין אותו** · לא נאמר מקרא זה אלא ללמדך דאיכא דהכהו ולא מת ונפל למשכב יחבשו את המכה ההוא בבית האסורין עד שנראה אם יקום והתהלך בחוץ או ונקה המכה' מכלל דעד השתא לא יצא מידי בית דין אלא נחבש: **ואי מיית קטלינן ליה** · [כיון דאמרת חובשין מכלל דאי מיית ניזק קטלינן ליה אלא דאי לאו דאמרת חובשין ליה אי נמי אי לאו דאמרת חובשין ליה אי לאו דאמרת חובשין ליה אי לאו דאמרת חובשין ליה